γλωσσολογικὰ πκρατηρήματα, ἅμα ταξίδευε μὲ τὰ τράμια, θἄκουε πῶς καὶ μὲ τί τρόπο μπήκανε καινούριοι ξενικοὶ ὅροι ἀπὸ πρόπερσι. Ἡ «ρευματαγωγὸς κεραία» τοῦ κ. Λεβίδη λέγεται ἀπὸ τοὺς ὁδηγοὺς ὁ *τρολλὲς* τοῦ *τρολλέ*, γιατὶ trolley= *τρολλὲ* τὴν ἀκούσανε ἀπὸ τοὺς Βέλγους μηχανικούς. Τὸ «κινητήριον μηχάνημα» ἔγεινε ὁ *μοτρὴς* τοῦ *μοτρῆ* (motrice τὸ ἀκούσκνε). Τέλος τὸ «ρυμουλκούμενον ὄχημα» ἔγεινε ἁπλούστατα ἡ *ρυμούλκα* ἐνῷ τὸ «ρυμουλκὸν» ἔμεινε φυσικα *ρυμουλκό*. Ὅλοι οἱ Ξενόπουλοι τοῦ κόσμου νἀρθοῦνε τώρα, δὲν τὰ ξεμαθαίνουν αὐτὰ οἱ τραβαγέρηδες!—Ἄχ, κύριε Ξενόπουλε μὲ τὰ *ἰκράμια* σου καὶ μὲ τὰ *τράμια* σου!

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

ΚΑΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΣΚΙΟ ΤΗΣ «Ν. ΖΩΗΣ»

Ἀγαπημένε Νουμᾶ,

Στὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «Νέας Ζωῆς» τῆς Ἀλεξάντρειας («Φεβρουάριος—Μάρτιος—Ἀπρίλιος 1910») διάβασα κάποιο μανιφέστο ἑνὸς «Ἤσκιου», ποὺ δὲ λέει ἄσκημα πράματα. Μονάχα θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω πὼς μοῦ χάλασε τὸ μυαλὸ τὸ τουπὲ μερικῶν ἀπὸ τοὺς νέους μας, σὰ γράφουν γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ὁ κ. Ἤσκιος τὸ λοιπὸ χτυπᾷ γύρο του καθαρεύουσα καὶ δημοτικὴ καὶ θαμάζει(!) τὴ γλώσσα τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Βαλαωρίτη καὶ τοῦ Παλαμᾶ. Θέλαμε ὅμως νὰ τονὲ ρωτήσουμε γιατὶ δὲ θαμάζει καὶ τὶς *ἰδέες* τοῦ Παλαμᾶ. Ἢ τάχα δὲν ξέρει πὼς ὁ Παλαμᾶς κηρύχνει ἀπὸ χρόνια τὸν ἴσιο δρόμο ποὺ μᾶς ὁδηγᾷ στὸ *κανόνισμα* τῆς γλώσσας κατὰ τὰ σοφὰ πκραδείγματα τοῦ Ψυχάρη; Κι ἀφοῦ δὲν τὸ ξέρει γιατὶ ἀνακκτεύεται σὲ πράματα ἄγνωστά του; Ἢ νομίζει πὼς ἄ ζούσανε σήμερα Σολωμὸς καὶ Βαλαωρίτης, σὰν τρανοὶ κι ἀνοιχτομάτηδες ποὺ εἶτανε, δὲ θὰ τραβοῦσανε πλάϊ στὸν Ψυχάρη; Αὐτὸς ὅμως νομίζει πὼς κάτι κάνει, πὼς ἐπαναστάτης εἶναι κι ἄς εἶναι χερότερος κι ἀπὸ τὸ Μιστριώτη. Γιατὶ ὁ Μιστριώτης τὸ κάτου κάτου τῆς γραφῆς ξέρει *τί θέλει*, σὰ φωνάζῃ καὶ φοβερίζῃ, μὰ στὸ θεό σου πές μου *τί θέλει* ὁ «Ἤσκιος» σὰ γράφῃ «διδαχθεῖτε» ἀντὶ «διδαχτεῖτε», καὶ «ἐργασθοῦν» ἀντὶ «ἐργαστοῦν», καὶ «πρόληψις» καὶ «μυστηριώδεις» καὶ...καὶ...; Τί θέλει σὰν πληροφορῇ τοὺς ἀναγνῶστες του πὼς ἐμεῖς παίρνουμε «τὴν ἄλλη ἄκρα»; Αὐτὰ ἴσαμε σήμερα τἄλεγε ὁ Μιχαηλίδης, Ξενόπουλος καὶ λοιπὴ βιομηχανικὴ κ' ἐμπορικὴ συντροφία, μὰ νὰ τὰ λένε «νέοι» ποὺ κολακεύουνται νὰ πιστεύουν πὼς ἔννοιωσαν «τὸ ξελευθέρωμα» τῆς λογοτεχνίας μας;

Γειά σου

ΓΡΑΙΟΖΩΗΣ

Σημείωση τοῦ «*Νουμᾶ*».—Ἢ τὸν κουτὸ κάνεις ἢ δὲν ἔχεις νοιώσει ἀκόμα ποῦ βρίσκεται τὸ ζήτημα. Εὐλογημένε ἄθρωπε, τὸ ζήτημα γι' αὐτοὺς βρίσκεται ἀκόμα στὸ δρόμο τῆς *ἡμιμάθειας*. Ἅμα τὸ νοιώσουν βαθιὰ καὶ πλατιὰ ὅπως τὸ νοιώσανε ὅλοι οἱ σημαντικοὶ σημερνοὶ τεχνῖτες μας, Πάλληδες, Παλαμάδες, Ἐρταλιώτηδες κ.λ.π. θὰ *κανονιστοῦν* μὲ τὸν καιρό τους κι αὐτοί. Μὴ βιάζεσαι. Ἀγώνας εἶναι αὐτὸς γιὰ νὰ *πειστοῦνε*. Καὶ θὰ *πειστοῦνε* μιὰ μέρα ἀργὰ ἢ γλήγορα. Δὲν μπορεῖ. Τὸ ἂν μᾶς χτυποῦνε χοντρὰ ἢ μαλακά, δὲ σημαίνει. Ἐμεῖς δὲν ἐμπορευόμαστε γιὰ νὰ ζημιωθεῖ ἡ φίρμα μας.

ΑΘΗΝΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Σ' ἕνα φίλο, στὰ ξένα)

Ἀθήνα, 17 τοῦ Θεριστῆ.

Ἀγριώτερα τὰ πράματα τώρα. Τὸ μποῦκοτάρισμα χερότερο. Στὴ Σμύρνη γινήκανε καὶ σκοτωμοὶ ἀπὸ Τουρκοκρητικούς· πῆγε ὅμως κ' ἕνας φονιᾶς ἀπὸ χέρι δικοῦ μας, κ' οἱ Ρωμιοὶ ἔμποροι κηρύξανε χρεωστάσιο. Στὴν Πόλη ἀνήσυχος ὁ κόσμος. Ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη ἀρχίσκνε νὰ φευγατίζουνται μερικοὶ δικοί μας. Λίγο ἔλειψε νἀρχίσῃ καὶ σφαγή, σ' ἕνα χωριό, στὸ Δημητρίτσι, κοντὰ στὶς Σέρρες. Ὁ Βεζύρης δήλωσε στὸ Γρυπάρη πὼς δὲν ἀνακατεύεται, στὸ τέλος ὅμως ἔστειλε μιὰ ἐγκύκλιο στὶς ἐπαρχίες νὰ ἡσυχάσουν, ἀφοῦ πιὰ νίκησε ἡ Πύλη στὸ ζήτημα τῆς Κρήτης. Γιατὶ τὸ θεωροῦνε νίκη τους οἱ Τοῦρκοι, ποὺ οἱ Προστάτιδες Δυνάμες στὴ νότα ποὺ δώκανε γιὰ τὸ Κρητικὸ μιλήσανε γιὰ τὰ «κυριαρχικὰ» κι ὄχι πιὰ ἐπικυριαρχικὰ ἢ ἄψηλὰ δικαιώματα τοῦ Σουλτάνου. Εἶπαν ἀκόμα μὲ τὴ νότα πὼς ἂν ἡ Τουρκία θέλῃ τὴν ὁριστικὴ λύση, νὰ τὴ ζητήσῃ ἀπ' ὅλες τὶς Δυνάμες ποὺ ὑπογράψανε τὴ Συνθήκη τοῦ Βερολίνου. Καὶ μὲ ξεχωριστὸ ὑπόμνημά τους συστήσανε νὰ πάψῃ ὁ ἐμπορικὸς ἀποκλεισμός.

Τὸ Κρητικὸ συζητήθηκε αὐτὲς τὶς μέρες καὶ στὴν Ἰταλικὴ Βουλή. Ἀπαντώντας σὲ μιὰ ἐπερώτηση τοῦ Γκάλλη, ὁ Σὰν Τζουλιάνος, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, εἶπε πὼς ἡ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας εἶναι ἀντίθετη στὴν Ἕνωση.—«Θέλετε, εἶπε, νὰ πολεμήσουμε γιὰ χάρη τῶν Κρητικῶν; Ἡ πολιτική μας κυττάζει τὰ συφέροντα τῆς Ἰταλίας καὶ τίποτ' ἄλλο!» Εἶπε ἀκόμα πὼς δὲν ἄκουσε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Βασιλιᾶ μας λόγια τέτοια ποὺ νὰ δίνουν ἀφορμὴ νὰ παρακινιέται ἡ Τουρκία γιὰ τὴν πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδας στὸ ζήτημα. Πάντα ἡ ἄψογη στάση, βλέπεις. Κι αὐτὸ καλό. Φαντάσου νἄπιανε τόπο ἡ ρούσσικη πρόταση γιὰ νέα κατοχὴ τῆς Κρήτης. Οἱ ἄλλες 3 Δυνάμες ἀπαντήσανε πὼς δὲ βλέπουνε τὸ λόγο νὰ γίνῃ. Ὡς τόσο στείλανε στὴ Σούδα καθεμιὰ κι ἄλλα πολεμικὰ μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ διαλύσουνε τὴ Συνέλεψη, ἂν τυχὸν ἀποκλείσουν οἱ Χριστιανοὶ πληρεξούσιοι τοὺς Μουσουλμάνους, ποὺ δὲν ὁρκιστήκανε πίστη στὸ Βασιλιᾶ μας. Τὸ κόμμα τοῦ Κούντουρου φαινόταν ἀμετάπειστο· βγῆκε μάλιστα στὶς ἐφημερίδες λόγος πὼς ἐμπνέεται ἀπὸ αὐλικὲς ραδιουργίες. Ἡ Συνέλεψη δὲ θὰ μαζωχτῇ πρὶν ἀπ' τὴν ἐρχόμενη Δευτέρα, κι ὡς τότε, ὅπως λέν τὰ τελευταῖα νέα, οἱ Κρητικοὶ θἄναι ὅλοι σύφωνοι νὰ μὴ δώκουν ἀφορμή.

Τὸ Ρουμανικό, ἀφοῦ κόρωσε μὲ τὶς ἀφάνταστα παράλογες ἀπαιτήσεις τῆς Ρουμανίας, ποὺ κάμανε τὴν Ἰταλία καὶ τὴ Ρωσσία νὰ τραβήξουνε χέρι ἀπὸ τὴ διπλωματικὴ μεσολάβηση, ξεθύμανε, ὄχι ὅμως καὶ δίχως νἀνακατωθῇ καὶ σ' αὐτὸ ἡ Τουρκία, γυρεύοντας μερδικὸ κι ἀποζημίωση! Θέλεις κι ἄλλο δεῖγμα τῆς λύσσας ποὺ ἔπιασε τοὺς φίλους Νεότουρκους, γιὰ κάθε τι ἑλληνικό; Ψηφίσανε νόμο ποὺ δίνει τὶς ἀμφισβητούμενες ἐκκλησίες τῆς Μακεδονίας στὰ δυὸ τρίτα τοῦ πληθυσμοῦ. Διαμαρτύρεται καὶ φοβερίζει παραίτηση τώρα ὁ Πατριάρχης. Νὰ δοῦμε τί θὰ γίνῃ καὶ μ' αὐτό...

Θέλεις κι ἄλλα;—Ἐδῶ ἀπορασίστηκε νὰ γίνουν ἐκλογὲς τῆς Ἀναθεωρητικῆς τὴν 1 τοῦ Τρυγητῆ. Τὸ ἐξωτερικὸ δάνειο κοντεύει νὰ συφωνηθῇ. Δικάστηκε ὁ ἐπίσκοπος τῆς Λαμίας Θεόφιλος γιὰ σιμωνεία καὶ ἀθωώθηκε. Καμιὰ ὀγδονταριὰ ὑπαξιωματικοὶ σκεδιάσανε νὰ κάμουν ἀντιδραστικὸ σύνδεσμο. Ξεκαδιοριστήκανε Ἕλληνες πρέσβεις στὴ Λόντρα, στὸ Παρίσι καὶ στὴ Ρώμη. Τὰ γυμνάσια τῶν ἀπαλλαγέντων ἐξακολουθοῦνε. Ἡ ἐκκαθάριση στὸ Πανεπιστήμιο σκάλωσε σὲ δασκάλικα τερτίπια. Τὸ ζήτημα τῆς Χειμάρρας στὴν Ἤπειρο λύθηκε: γλύτωσαν οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ φόρο τῆς στρατολογίας, θὰ πηγαίνουν ὅμως στρατιῶτες (τρεῖς μαζὶ ἡλικίες τώρα). Στὴν Ἀλβανία ἡ ἐπανάσταση ἐξακολουθεῖ· κάθε τόσο ἀκούεται καὶ καμιὰ φονικὴ μάχη. Κι ὁ Φερδινάντος τῆς Βουλγαρίας ταξιδεύει μὲ τιμὲς καὶ δόξες στὸ Παρίσι...

ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Μὲ τὸ ἐρχόμενο φύλλο τοῦ «Νουμᾶ» (ἀρ. 398) θὰ τυπωθοῦνε καὶ τὰ περιεχόμενα τοῦ Α' ἑξάμηνου τοῦ 1910 σὲ δυὸ σελίδες. Τὸ κατοπινὸ φύλλο (ἀρ. 399) θὰ βγεῖ στὶς 11 τοῦ Ἀλωνάρη, γιατὶ ὁ «Νουμᾶς» φέτο δὲ θὰ κάνει τὴ συνηθισμένη καλοκαιριάτικη διακοπή του γιὰ ἕνα μήνα, παρὰ θὰ βγαίνει κάθε δεκαπέντε τοὺς δυὸ μῆνες, Ἀλωνάρη καὶ Τρυγητή. Μὲ τὸ φύλλο 399 θἀλλάξῃ καὶ τὸ σκῆμα, μικρότερο, σελίδες ὅμως 16 δίστηλες καὶ ὄχι πιὰ 8 ὅπως τώρα.

— Ἔχουμε λάβει, ἐδῶ κ' ἕνα μήνα, ἀπὸ τὸν κ. Π. Φλ. ἀπάντηση στὴν «Ἀπόκριση» τοῦ κ. Κ. Χατζόπουλου γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ.

— Θὰ τὴν τυπώσουμε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἐρχόμενα φύλλα, γιατὶ τώρα εἴχανε ἄλλα σειρά.

— Ὁ κ. Ἄριστος Κομτάνης σ' ἕνα του συνολικὸν χρονογράφημα προτείνει στὸ ράσον νὰ φορεῖται μόνον εἰς τὰς ἐκκλησίας. Ἔξω οἱ παπάδες ἠμποροῦν νὰ φοροῦν στενὸ πανταλόνι καὶ ὅ,τι ἄλλο. Ἔτσι, χωρὶς νὰ φαίνονται σὰν λέξεις μὲ ψυχαγωγικὴν ὀρθογραφίαν—ἔτσι αὐτωνομάσθη μίαν ἡμέραν ὁ Παῦλος Νιρβάνας φορῶν λινὴν ναυτικὴν στολὴν ἰατροῦ—θὰ δύνανται νὰ μετακβαίνουν ὅπως ἀκούσουν τὴν «Ὀρέστειαν».

— Κ' ἔτσι μὲ μιὰ μονοκοντυλιὰ μᾶς διώρθωσε ὁ φίλος τὸ ράσο, τὸν Ψυχάρη, τὸ Νιρβάνα, τὴν Ὀρέστεια καὶ τὴ ναυτικὴ στολή.

— Στὴν «Ἐθνικὴ Δράση», ἐφημερίδα ποὺ βγαίνει στὴν Τραπεζούντα, διαβάσαμε πὼς ὁ Ρῶσσος συγγραφέας καὶ ποιητὴς καὶ καθηγητὴς στὴν Πετρούπολη κ. Θ. Ε. Κόρ, τύπωσε μεταφρασμένο ρούσικα σὲ στίχους τὸ «Σαμουήλ» τοῦ Βαλαωρίτη.

— Παραπιταμένο σὲ μιὰν ἄκρη, εἴδαμε στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς Δευτέρας ἕνα καλογραμμένο χρονογραφηματάκι μὲ τὴν ὑπογραφὴ «Βουνήσια».

—Ὅποια κι ἂν εἶναι ἡ «Βουνήσια» τῆς λέμε πὼς γράφει καλὰ καὶ θὰ γράψει ἀκόμα καλήτερα,—ἂς παρακαλέσῃ μονάχα τὸ διορθωτὴ νὰ μὴν τῆς διορθώνει τὶς...ἀνορθογραφίες.

— Καιρὸ εἶχε νἀκουστεῖ σ' ἑλληνικὸ θέατρο μακαρόνιον, σὰν αὐτὸ ποὺ μᾶς σερβίρησε ἡ «Ἀδελφή» τῆς Κας Α. Σακελλαρίου:

— «Δὲν μοὶ ἐπέτρεπες νὰ παρίσταμαι εἰς τὰς μετὰ τοῦ κ. Στέφη συνομιλίας σου»

— Αὐτὴ εἶναι τάγα ἡ γλώσσα τοῦ σαλονιοῦ. Τί καλὰ ποὺ τὴ νοιώσανε κ' οἱ δοῦλες καὶ λένε, ἅμα λείπει ὁ ἀφέντης, μὲ τσιμπητὴ φωνούλα: «Ὁ κύριος ἐξῆλθεν ἔξω!»

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Θρυλομάχο. Ἐδῶ. Ἀληθεύεσαι πολὺ ἄ νομίζεις πὼς μ' ἕνα ἐπιγραμματάκι, μπορεῖς νὰ γκρεμίζεις τὴ δουλειὰ τοῦ καθενοῦ. Αὐτὸ δείχνει πὼς εἶσαι πολὺ νέος ἀκόμα, μὲ ἄπηχτο μυαλο. Ἐμεῖς ὅμως δὲν ἔχουμε καμιὰ δυσκολία νὰ τυπώσουμε ἐδῶ τὸ ἐπίγραμμα γιὰ τὴ μωρία του καὶ...τιμωρία σου.

Τοῦ ποιητῆ τῶ «Θρύλων»

Θρηνεῖτε! Θρύλων θρύμματα κ' οἱ «Θρύλοι» σου ὦ Βαρλέντη,
θροοῦν, θρηνοῦν καὶ θορυβοῦν κ' εἶναι μεγάλο γλέντι.
Δὲ φταῖς. Τῆ Μούσα πίστεψες καὶ βγῆκες νὰ θρυλήσῃς,
μὰ ἡ ἄνομη σὲ πλάνεψε τοὺς «Θρύλους» νὰ γρυλλίσῃς.

κ. Ἐρρ. Φρ. στὴν Κέρκυρα. Σωστὰ κι ἀληθινὰ ὅσα μᾶς γράφεις γιὰ τὸν «Ἀνθών». Μά, ἀφοῦ τἄγραψες καὶ τοῦ ἴδιου, νὰ τὰ ξαναβάζαμε θὰ τοῦ κάναμε ἄδικη ρεκλάμα, ἀφοῦ δὰ δὲ λέει καὶ τίποτα καινούριο. Κ' ὕστερα, δὲν τὸ καταλαβες; Πάει γιὰ πρόεδρος κ' ἀφεντειά του, καὶ μὴν ἔχοντας ἄλλο, βάλθηκε νὰ σκαρώσῃ «Σύλλογον ὑπὲρ τῆς Καθαρευούσης». Δὲν τονὲ στέλνεις...γιὰ πουρνάρια;—κ. Ψαρολόγο. Βέβαια· καὶ γιὰ τὸ Βαρβαροπάζαρο πρέπει νὰ μᾶς βοηθᾶνε οἱ φίλοι· καὶ μάλιστα, ἅμα φτειάνουνε τὰ μαργαριτάρια τόσο τρανοὶ ὑπέρμαχοι τῆς δόλιας καθαρεύουσας, εἴτε σὲ φημερίδες, εἴτε σὲ βιβλία καὶ περιοδικά.